

Det Kongelige Landbruks- og matdepartement
Postboks 8007 Dep
0030 Oslo

Dato: 10. juli 2008

Ref: bs/Dokument1

HØRINGSSVAR: ENDRINGER I OMSETNINGSLOVEN

Vi viser til brev fra Det kongelige Landbruks- og matdepartement om endringer i lov til å fremja omsetnaden av jordbruksvarer datert 3. juni 2008. Vi viser videre til høringsfrist 5. september 2008.

TINE BA vil understreke den betydning Omsetningsloven har, og har hatt, for omsetning av norske jordbruksprodukter, og at den har vært et vesentlig element for å sikre gjennomføringen av gjeldene landbrukspolitik. Omsetningsrådet og dets sammensetning er et resultat av det ansvar som er tillagt landbruksnæringen for å regulere markedet for jordbruksprodukter, både finansielt gjennom omsetningsavgiften og administrativt gjennom markedsregulatorene. Dette tilsier at Omsetningsrådet skal ha en uavhengig stilling overfor de deler av forvaltningen som er budsjettmessig og forvaltningsmessig ansvarlig overfor Stortinget. Der Omsetningsrådets avgjørelser kan komme i motstrid mot inngått Jordbruksavtale eller andre vesentlige samfunnsmessige interesser har det vært erkjent at myndighetene kan gjøre inngrep, men det er da viktig at primissene for dette er tydeliggjort.

Vi vil også understreke at vi stiller oss positive til forenklinger som vil gjøre Omsetningsrådet bedre i stand til å utøve sin funksjon mest mulig effektivt. Vi registrerer at det i høringsnotatet framkommer at dette er den viktigste intensjonen bak de foreslåtte endringer.

Merknader til de enkelte endringsforslag**Til § 1:**

Vi har ingen merknader til de foreslåtte endringer i § 1.

Til § 2:

Omhandler Omsetningsrådets medlemmer og sammensetning. Vi er enige i de vurderinger som er lagt til grunn for Departementets forslag om å redusere antall medlemmer i Omsetningsrådet. Jordbrukets ansvar knyttet til å balansere markedet og finansiære tiltak må reflekteres i Omsetningsrådets sammensetning og flertall. Vi har ellers ingen merknader til endringene.

Til § 3:

Omhandler oppnevning av leder og nestleder, samt Omsetningsrådets indre organisering. Bestemmelsen om Arbeidsutvalg foreslås opphevet, det foreslås at Departementet velger revisjon og at Omsetningsrådet kan delegerer enkelte avgjørelser til administrasjonen.

Det forhold at Omsetningsrådet ikke lenger skal ha påbud om et Arbeidsutvalg, men selv må ta stilling til dette er et forhold vi finner det riktig å kommentere. I premissene for endringen pekes det på at opprettelsen av et Arbeidsutvalg kom som følge av at Omsetningsrådet bestod av 8 medlemmer, og at det på grunn av størrelsen ble dannet et arbeidsutvalg. Den foreslåtte endring medfører en reduksjon til 11 medlemmer, og et eventuelt bortfall av arbeidsutvalg kan ikke utelukkende begrunnes i at Omsetningsrådet får færre medlemmer. Vi registrerer at dette er vurdert i sammenheng med delegasjonsmyndigheten. I den grad Omsetningsrådet velge å opprette et Arbeidsutvalg mener vi at Loven skal legger føringer for sammensetning og at rådets sammensetning reflekteres i et eventuelt Arbeidsutvalg.

Når det gjelder delegering av beslutningsmyndighet i ikke-prinsipielle saker finner vi å kunne støtte denne endringen under henvisning til at det er Omsetningsrådet selv som definerer omfanget av, og forutsetningene for, overføring av avgjørelsesmyndighet.

Til § 4:

Vi har ingen merknader til de foreslåtte endringer i § 4.

Til § 5:

Omhandler hjemmel til å pålegge avgifter på spesifikke landbruksprodukt. Endringsforslaget går blant annet ut på å stryke ost og smør, og erstatte dette med melkeprodukter.

I forskrift om omsetningsavgift på jordbruksvarer, og om overproduksjonsavgift på mjølk, § 1 omfattes ingen melkeprodukter, kun melk. Det har de siste 10 årene heller ikke vært fastsatt omsetningsavgift for ost, smør eller andre melkeprodukter. TINE har imidlertid praktisert mottakplikt for gårds- og seterost, fjell- og gårdssmør samt fløte fra alle ku- og geitemelkprodusenter, kfr. forskrift om markedsregulering av norskprodusert melk og melkeprodukter, § 19. I den grad TINE har mottatt

mjølkeprodukter er mengden anvendt melk beregnet på basis av godkjente omregningsfaktorer. For tiden gjelder dette kun fjell- og gårdssmør.

Fra 1993 ble kravene i melkeforskriftene endret slik at ikke lenger var lov å selge sampakket smør av upasteuriset fløte. Gårdssmøret har fra forskriftendringene, blitt benyttet dels til forproduksjon, eller blitt destruert. TINE har derfor satt i gang et prosjekt med sikte på at de som fortsatt ønsker å opprettholde sin smørproduksjon får denne godkjent av mattilsynet og selge produktet på egenhånd. I den grad det fortsatt omsettes melkeprodukter på markedet så vil det være hensiktsmessig at det er beregnet kvantum melk som utgjør råstoffgrunlaget som det betales omsetningsavgift for.

Vi vil derfor foreslå å fjerne benevnelsen mjølkeprodukt og erstatte mjølk med anvendt mjølk. Benevnelsen anvendt mengde melk vil derfor være mer i overensstemmelse med slik forskriftene faktisk har vært praktisert.

Til § 5a:

Omhandler hjemmel til å iverksette produksjonsregulerende tiltak i melkeproduksjonen og til å ilegge overproduksjonsavgift.

Det fremkommer i høringsnotatet at de foreslåtte endringer i § 5a er ment å samle hjemmelen for fastsettelse av kvoteforskriften. Endringen innebærer ikke en endring i forhold til dagens realiteter. TINE har ingen merknader til denne endringen, og mener at tydeliggjøring av gjeldene rammer må ansees fordelaktig for alle berørte parter.

Vi vil imidlertid understreke den store betydning av at det regelverk som avledes, og som møter den enkelte produsent, er tydelig og kommuniserbart. Det forhold at forvaltningen har et ryddig lov og regelverk er viktig, men det avgjørende er at de regler den enkelte produsent må forholde seg til er oversiktlig og forståelig.

Til § 11:

Omhandler Departementets mulighet til å omgjøre Omsetningsrådets vedtak dersom det er i motstrid mot gjeldene rett og jordbruksavtalens bestemmelser.

Under henvisning til at det normalt ikke er adgang til å påklage Omsetningsrådets avgjørelser er presiseringen som blir gjort gjennom endring i § 11 akseptabel og relevant. Det reiser seg imidlertid et spørsmål om begrepet "gjeldende jordbruksavtale" burde vært operasjonalisert. Eksempelvis kan det være uheldig dersom forhold omtalt, men ikke repetert, i tidligere avtaler tidvis blir brukt som omgjøringsgrunnlag og tilsvarende ikke brukt. Vi vil anbefale at dette operasjonaliseres som "ordlyden i siste avtale, og pågående tiltak hjemlet i tidligere avtaler".

Til § 12:

Høringsforslaget går ut på å oppheve § 12 som hjemler et utvalg til å føre tilsyn med arbeid og regnskapene til Omsetningsrådet. Avviklingen av dette tilsynsutvalget er oppveiet med den foreslåtte endringen i § 3. I Departementets forslag er dette innsnevret til regnskapsmessig revisjon. Tilsynsutvalget har imidlertid en funksjon som går ut over dette. Utvalget har likhetstrekk med kontrollkomiteens oppgaver i samvirkeorganisasjoner, og med forvaltningsrevisjonens oppgaver i det offentlige. Vi kan ikke se hvordan Departementet har tenkt å ivareta denne funksjonen innenfor rammen

av Departementets endringsforslag. Det er vår klare oppfatning at denne funksjonen bør ivaretas.

Revisjon av hvordan fattede vedtak omsettes hos markedsregulatorer og forvaltning er et viktig element for sikre legitimitet, og et viktig hjelpemiddel for Omsetningsrådet når tiltak skal evalueres. En av intensjonene bak endringsforslagene er å åpne opp for diskusjoner av større prinsipiell betydning. I denne sammenheng vil de oppgaver som har karakter av forvaltningsrevisjon neppe få mindre betydning som grunnlag for Omsetningsrådets arbeid.

Vi foreslår at det i § 3 gjøres en tilføyelse som også dekker dette aspektet.

Med vennlig hilsen
TINE BA

Hanne Refsholt
Konsernsjef
TINE BA

Bjørn Strøm
Leder,
TINE politikk og samfunnskontakt